

Citation style

Hlaváček, Ivan: review of: Jaromír Linda, *Soupis rukopisů Studijní a vědecké knihovny Plzeňského kraje*. 3, Praha: Koniasch Latin Press, 2016, in: *Český časopis historický*, 2018, 1, p. 282-283, DOI: 10.15463/rec.1256102502

First published: *Český časopis historický*, 2018, 1

český časopis historický

copyright

This article may be downloaded and/or used within the private copying exemption. Any further use without permission of the rights owner shall be subject to legal licences (§§ 44a-63a UrhG / German Copyright Act).

ná struktura jednotlivých svazků je založena na kritickém vyhodnocení pramenů a literatury (s podrobnou bibliografií), na výkladu o zvolené metodě výzkumu, přehledném pojednání o komunikačním systému Zlaté stezky a na podrobném popisu jejího průběhu šumavskou krajinou (s vyznačením jednotlivých měst, vesnic a osad, opevnění, mostů, mlýnů a dalších terénních pozůstatků.). Vše je doplněno dobovými vyobrazeními, fotografickým zachycením současného stavu a kartografickým zpracováním. Rychlou orientaci v místních názvech usnadňují topografické rejstříky česko-německý a německo-český. Shromážděná dokumentace je natolik rozsáhlá, že se vhodným doplňkem a zároveň populárním úvodem k ní stává nově vydaný překlad souhrnné knížky o Zlaté stezce, kterou napsal už v roce 1976 a nově ji přepracoval (1993) přední německý znalec této problematiky Paul Praxl (*Zlatá stezka*, Prachatice, Město Prachatice 2016, 112 s.).

K vydání finančně náročné tetralogie se spojilo několik institucí (okresní Prachatické muzeum, krajské Jihočeské muzeum, Jihočeská univerzita, přispěl rovněž Jihočeský kraj), což umožnilo vytisknout celý soubor ve sličné podobě a se stovkami kvalitně reprodukováných barevných a černobílých dokumentárních fotografií, kreseb a plánů. Jelikož jde o společné česko-německé téma, Spolek pro vlastivědná bádání ve východním Bavorsku v Pasově zveřejnil ve spolupráci s jihočeskými institucemi celé dílo rovněž v paralelním německém znění (*Der Goldene Steig. Historische und archäologische Erforschung eines bedeutenden mittelalterlichen Handelsweges* I–IV, Passau, Verein für Ostbairische Heimatforschung 2001–2013), což práci otvírá cestu nejen do Bavorska, ale i dále do západní Evropy.

Výrazem vděčnosti za tuto vstřícnost se stalo připsání čtvrtého, nejrozsáhlejšího svazku bavorským kolegům ze Spolku pro vlastivědná bádání a z Pasovské univerzity. Tetralogie Františka Kubů a Petra Zavřela se tak stala nejen příkladnou ukázkou výzkumu v oblasti historické geografie, archeologie a hospodářských dějin, ale také dokladem účinné přátelské spolupráce českých a německých vědců.

Jaroslav Pánek

Jaromír LINDA

Soupis rukopisů Studijní a vědecké knihovny Plzeňského kraje 3

Praha, KLP – Koniasch Latin Press 2016, XIII + 402 s. + 16 s. barevných příloh, ISBN 978-80-87773-35-2.

Nejen Praha, Brno, Olomouc, Vyšší Brod a Nelahozeves se mohou chlubit svými rukopisnými poklady. I když za touto „velkou pětkou“ zůstává velký odstup, přesto nelze podceňovat ani ostatní lokality, i když jejich význam zpravidla nepřekračuje regionální rozměry. Máme-li dnes díky aktivitě Komise pro soupis a studium rukopisů už rámcový celkový přehled, přesto zůstávají detailní katalogy nevyhnutelnou povinností správců těchto souborů. Tuto povinnost vzali vážně také v Plzni, kde se nacházejí tři z tohoto hlediska zaznamenání hodné instituce. Jde o Městský archiv, Knihovnu Západočeského muzea a zejména o Studijní a vědeckou knihovnu Plzeňského kraje. I zde se ujal příslušné práce kvalifikovaným způsobem autor už dřívějších soupisů jak muzeálních, tak této knihovny Jaromír Linda. Ten referovaným třetím svazkem uzavřel zevrubnou evidenci rukopisného kodexového materiálu literární povahy (předchozí

svazky vyšly v letech 2004 a 2010). Tentokrát jde o celkem 292 čísel z 16 institucí různé povahy. Jde o knihovny – resp. o jejich torza – osmi institucí církevních, u zbytku jde o různorodé instituce světské; tak zejména tři muzeí, plzeňského gymnázia, o knihovnu Čiperovu (tu jde o veřejnou knihovnu, která nese jméno významného regionálního pracovníka) a Lábkovu. Hovoří-li se o knihovně Kruliše-Randy, třeba hned říci, že tu jde jen o pět rukopisů novověkých cizího původu a o jeden kodex z 15. století s různými sermones (č. 206). Značná část jeho knihovny s řadou významných rukopisů původně z mikulovské knihovny ditrichštejnské je totiž uložena v pražské Knihovně Národního muzea, kde se jí nedávno dostalo znamenitého edičního zpřístupnění Michalem Dragounem (Praha 2011). Pokud jde o knihovny církevní, je třeba konstatovat, že tu jde o nevýznamné regionální konventy novověkého původu, takže se nelze divit, že jejich obsah je úzce dobově náboženský, eventuelně v nich přicházejí i katalogy (opět nevýznamné) jejich knihoven či některé rukopisy hospodářské povahy. Ale Linda seznamoval také různé autobiografické zápisky regionálního až lokálního charakteru nejen západo- resp. jihočeského, ale i zahraničního – německého. Atraktivní je zejména obrazový materiál, zpřístupňující i dokumentaci stavitelských artefaktů.

V soupise jsou evidovány i dva další pozdně středověké rukopisy, oba z konventu horskovskýnských kapucínů. Protože tento konvent byl ale založen až v polovině 16. století, je nepochybné, že jsou to rukopisy cizí provenience. V prvním případě asi vzhledem k tomu, že jde o postilu Matouše z Krakova, zřejmě české, v druhém případě se pisář hlásí do Merseburku. A ještě třeba zmínit č. 228, kde jde o fragmenty biblického tex-

tu, údajně italského původu. Šestnáctému století Linda přiřkl celkem jedenáct rukopisů. Více než dvě stě zbývajících se poměrně rovnoměrně řadí k následným dvěma stáletím, zatím co počet dokladů století dvacátého výrazně klesá.

Vlastnímu katalogu předchází stručná orientační črta (s. IX–XII) ředitelky knihovny Marie Hálové, která podává historii vzniku a růstu knihovny a ovšem i současný stav restitučních požadavků, částečně řešených formou deposit. Ty však neměly vliv na vlastní katalog. Ten doprovázejí velmi zevrubně specializované rejstříky (mj. písma, užitých jazyků, pisářů, umělecko-historický či chronologický), které dávají dobrou představu o obsahu knihy, a které splňují všechny možné (a chtělo by se říci i nemožné) uživatelské požadavky. Že ve jmenném a věcném rejstříku je klášter v Admontu zařazen do Německa, je přehlednutí, protože jinde je lokalizován správně. Potěšitelně překvapuje, že poměrně hojně je v evidovaných rukopisech zastoupena čeština. K oběma předchozím svazkům už stačí říci jen tolik, že jejich obsah, časový rozsah i struktura popisovaných fondů/sbírek jsou zhruba totožné.

Ivan Hlaváček

Středověk

Linda DOHMEN
Die Ursache allen Übels. Untersuchungen zu den Unzuchtsvorwürfen gegen die Gemahlinnen der Karolinger
(= Mittelalter-Forschungen, Bd. 53)
Ostfildern, Thorbecke Verlag 2017, 616 s.,
ISBN 978-3-7995-4373-6.

Nelze začít jinak než říci, že jde o *Alles Menschliche*. Jinými slovy platí, že je to